

tében. Már az első kísérlet is nagyszerű eredményt hozott. Mégsem tudtuk a rendszert bevezetni, mert a komplex gépesítés hiánya és a termékek méreti és minőségi igénye szinte naponta bekövetkező változása a gyakorlati alkalmazást lehetetlenné tette.

Nem térhettem ki a végzett munka részletes értékelésére, de még e rövid előadás is megköveteli, hogy említést tegyek azokról a befolyásoló tényezőkről, amelyek a tudományos eredmények gyakorlati alkalmazását gátolják, illetve javaslatot tegyek a problémák megoldására. Javaslataim a következők:

- Közkinccsé kell tenni a kutatások eredményét. A főhatóság tervidőszakonként összegezze a gyakorlatban alkalmazható eredményeket és ezeket a tervkészítések idején kötelező, vagy ajánlott irányelvekként a vállalatoknak írja elő, illetve bocsássa rendelkezésre.
- A kutatási eredmények ismertetése érdekében helyes volna a kutató intézetekben a *szaktanácsadás* megszervezése.
- Ki kellene dolgozni az eredményesen együtt dolgozó kutató intézetek és vállalatok, valamint kutatók és gyakorlati szakemberek anyagi és erkölcsi elismerése rendszerét.

Az elért eredmények ellenére úgy érzem, hogy még van mit tennünk. Nekünk, a gyakorlatban dolgozó szakembereknek feladatunk, hogy együttműködve a tudomány művelőivel mindent elkövessünk, hogy a gyárakban alkalmazható kutatások bevezetésre kerüljenek és az elért gazdasági eredmények szolgálják dolgozóink életszínvonalának emelését.



TOLLNER GYÖRGY:

KUTATÁS ÉS GYAKORLAT KAPCSOLATA A VADGAZDASÁGBAN

A Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság alapfeladatából — a korszerű erdő- és vadgazdálkodás összhangjának megteremtéséből — adódóan, megalkulása óta kapcsolatban áll a kutatással, a kutatóintézetek munkájával. A termelő tevékenység során napjainkban egyre inkább háttérbe szorul annak lehetősége, hogy a gyakorlati szakember elmélyült megfigyelő, új jelenségekre odafigyelő, összefüggéseket kereső és meglátó legyen. De kell, hogy hasznos, és megértő segítőtársa legyen a kísérleteket végző kutatónak, ismerője, és alkalmazója a kutatás legújabb eredményeinek. Ezért tartom fontosnak a megfelelő kapcsolatok kialakítását és fenntartását a kutatással, kutatóintézetekkel, és magukkal a kutatókkal is.

A korábbi Telki (ma Budavidéki) Erdő- és Vadgazdaságunk szervezeti keretében alakult meg 1965-ben, és Budakeszi központunkban működött 1971-ig a Vadegészségügyi Laboratórium DR. PÁSZTOR LAJOS állatorvos irányításával. Utódja — a Vadbiológiai Állomás — öt év után — 1976. január 1-ével — átkerült a Gödöllői Agrártudományi Egyetem szervezeti keretei közé. Gödöllőn rövidesen új, korszerű elhelyezésben fog működni. Erdőgazdaságunk itt, Gödöllő közelében állítja a kutatók rendelkezésére a nagyvadkutatáshoz szükséges 4200 ha-os önálló kutatási területet.

A Vadbiológiai Állomás léte és a központtal közös elhelyezése alapvetően meghatározta kapcsolatainkat. Erdő- és Vadgazdaságunk volt elsősorban a nagyvadmegfigyelések fő területe, hisz az akkori évek kilövési tervei, de leginkább tényei ehhez jó alapot biztosítottak.

A Vadegészségügyi Laboratórium és a Vadbiológiai Állomás segítségével 1968 óta végezzük a belső szervek alapján történő húsvizsgálatot. A legnagyobb nehézség a kezdeti időben az volt, hogy a MAVAD még belső szervek nélkül vizsgált és vett át, így a saját minősítésünk alapján visszatartott vad árának kiesésében sokan — és talán joggal — árbevétel és eredmény csökkenést láttak. A vitának a MÉM 1975-ben megjelent rendelete vetett véget. Ez idő óta kötelező a húsvizsgálat.

A területünkön lőtt számos nagyvad többféle vizsgálata megbízható forrása és alapja azoknak a témáknak, melyeket a Vadbiológiai Állomás munkatársai dolgoztak fel és tettek közzé. Ilyen alapon jelenhetett meg közreműködésünkkel 1978-ban DR. HÖNICH MIKLÓS, DR. SUGÁR LÁSZLÓ, DR. KEMENES FERENC „A vadon élő állatok betegségei” című könyve, melyet szíves figyelembe ajánlok.

Közreműködésünkkel kezdődött az immobilizációs kísérletsorozat DR. FÁBIÁN GYULA egyetemi tanár és a Vadbiológiai Állomás munkatársainak vezetésével, mely napjainkra új élővadbefogási módszert adott, megbízható eredménnyel. Még olyan kényes vadnál is, mint a dám! Igaz, a szükséges feltételeket megteremtő erdő- és vadgazdaságok tetemes anyagi áldozatot vállaltak a kísérletek során, de a várt eredmény nem maradt el. Folytatásában is részt vállalunk!

1965-ben létesült a ma is működő gödöllői szárnyasvad-tenyésztelő, melyben DR. NAGY EMIL docens — ma a Gödöllői Agrártudományi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára — vezetésével folyt a fogoly zárttéri tenyésztésének kísérlete több mint négy éven át. Ez idő alatt sikerült kidolgozni a szürke-, a vörös- és a szirti fogoly zárttéri tenyésztésének és szaporításának feltételeit. Ma is ennek alapján végezzük tenyésztési munkánkat. Kár, hogy kevesen használják fel az e téren szerzett tapasztalatokat.

1972-ben kezdődött az a kísérlet Isaszeg határában, mely a vaddisznó zárttéri tenyésztésének és vadászatának lehetőségét kívánta feltárni. A végleges értékelés még nem történt meg.

Az Országos Trófeabíró Bizottság megalakulása óta Erdő- és Vadgazdaságunk szervezetében működik, tevékenysége közismert. Feladatát hazai és nemzetközi elismeréssel végzi!

Kísérletet végeztünk a villanypásztornak a vadkárrelhárításban történő alkalmazásáról. A mintegy ötkilométeres, két évig működtetett hálózattal szerzett tapasztalatunk az, hogy a villanypásztor nem képes megakadályozni — egyéb kémiai és mechanikai riasztószerek egyidejű és együttes alkalmazása mellett sem — a szarvast és a vaddisznót megszokott mezőgazdasági táplálkozóhelyére történő kiváltásában és az ottani károsításban. Résztvettünk egyéb erdei

és mezőgazdasági vadkárelhárítási kísérletekben és használatba vettünk több ajánlott eszközt és anyagot is. Mindezek alkalmazása és használata során arra a megállapításra jutottunk, hogy bizonyos állománysűrűség felett a fiatalosoknak és a mezőgazdasági területeknek csak a jól megépített kerítés adhat megbízható védelmet. Így alakítottunk ki egy olyan kerítéstípust, amely megítélésünk szerint 15–20 évig megvédi a károsítástól a növénykultúrákat. Erdősítésekben a mindig sok problémát jelentő kapuk nélkül építjük.

Mindezek után is hiányát érezzük egy könnyen kiszórható — permetezhető — riasztó anyagnak, főleg a vadföldjeinknél történő alkalmazásra, mellyel a szántóföldi növényeinket legalább a vetést követően, de a későbbiek során is, szükség szerint két-három hetes időtartamra védeni tudnánk. Ugyanezen szert lehetne — és kellene a nagyüzemi, nagykiterjedésű, főleg a legnehezebben védhető kukoricatáblák — repülőgépes vadkárelhárítás során alkalmazni.

Az Erdészeti és Faipari Egyetemnek a vadeltartókéesség és a természetes lomb- és rügytakarmány mennyiségének meghatározásában vagyunk társa és gyakorlati segítője. Több esetben tettük lehetővé hazai és külföldi hallgatók tanulmányútját az erdő- és vadgazdálkodás és vadföldművelés témakörében.

Az Erdészeti Tudományos Intézetnek Gazdaságunkban számos kísérleti területe volt, és van. Szinte fel sem tudnám sorolni azokat a kutatókat, akik területünkön dolgoztak és megfordultak, már csak azért sem, mert jelenlegi központunk (Budakeszin) több évig volt otthona az ERTI-nek is.

Több éves közös múltra tekint vissza a Gödöllői Arborétumban folytatott kutatómunka, melynek kivitelezését 1963-tól 1974-ig a Gödöllői Erdő- és Vadgazdaság végezte. Az itt folyó kutatási, termelési, talajjelőlkészítési, ültetési és nemesítési munka nemcsak a közvetlenül ott dolgozókra, hanem a gazdaság többi irányító és végrehajtó dolgozójára is hatással volt, és ez segítette az új módszerek megismerését és alkalmazását.

Az erdővédelmi identifikációs csoport munkáját elhelyezéssel, és működésének egyéb feltételeinek kielégítésével segítettük.

Az ERTI kezdeményezésével és támogatásával kezdődtek meg 1958-ban Budakeszin 29 ha-on az Arborétum telepítési munkái. A jelenleg 36,3 ha területű arborétum munkálatait GALAMBOS GÁSPÁR erdőmérnök irányította és irányítja ma is, — 80 évesen. Most készíti elő az 1972-ben megjelent „Budakeszi Arborétum” c. kiadványunk II. kiadását. Keze alól sok jó szakmunkásunk került ki.

Ezekben az időkben, az említett főbb közös munkák és az együttélés során erős személyi kapcsolatok alakultak ki a tudomány művelői és az erdőgazdálkodást végrehajtók között. Ennek az időszaknak hatása még ma is érződik. Azok, akik valamikor részt vettek a kísérleti munkák végrehajtásában, ma is szívesebben foglalkoznak ilyen jellegű feladatokkal. Nemcsak munkájukban, hanem magatartásukban is formáló, alakító erő volt a tudományos munkával és a tudomány művelőivel való találkozásuk.

Megszoktuk, vártuk és várjuk az „Erdészeti kutatások”, a „Faipari kutatások”, az „Erdészeti és Faipari Egyetem tudományos közleményei” című kiadványok, egy-egy időszak kutatásait ismertető, színvonalas számait. Kezdjük megszokni az ERTI Műszaki Fejlesztési Osztályának gépesítési információit — piros füzeteit —, melyeket jól tudunk használni távlati terveink elkészítésekor és fejlesztési döntéseinkben.

Az előttünk álló feladatainkat és azok végrehajtásának főbb feltételeit a következőkben látom:

— Többet kell a kutatásokból hasznosítanunk, megvalósítanunk. Ennek egyik

útja lehetne a szorosabb, és anyagi érdeken — az eredményen — is alapuló együttműködés a kutatóintézetekkel.

— Jobban fel kell készíteni a gyakorlati szakembereket a tudomány befogadására — az iskolai képzés során a megfelelő elméleti ismeretekkel, a vállalati életben pedig a megvalósítási lehetőségek javításával.

Akkor, amikor a továbbiakban is vállaljuk a kutatásokban, kísérletekben való közreműködést, az új keresését és megvalósítását, úgy hiszem, mindnyájunknak — kutatónak, gyakorlati végrehajtónak egyaránt — azt a gondolatot kell megvalósítanunk, mely több évtizede az Erdő- és Vadgazdaságunk központi épületének homlokzatára van felvésve:

A tudomány az életet szolgálja!

A SZEKCIÓULÉSEK

A szekcióülések szakmai ágazatonként, az akadémiai ad hoc bizottságok vezetőinek elnöklete alatt a következő rendben folytak:

Fakitermelés-elnöke DR. KÁLDY JÓZSEF rektorhelyettes egy. tanár

DR. KÁLDY JÓZSEF — A fahasználat fejlesztésének időszerű feladatai

DR. SZEPESI LÁSZLÓ — Újabb eredmények a többcéli fakitermelő gépek hazai alkalmazhatóságával kapcsolatban

DR. WALTER FERENC — A processzorok helye és jelentősége az alföldi nyárasok kitermelésében

HUSZÁR ENDRE — A telepi munkák gépesítésének tapasztalatai és fejlesztési lehetőségei

POSTA JÓZSEF — A hidraulikus markolók szerepe a közelítés fejlesztésében

FINTA ISTVÁN — Saját fejlesztésű, sorozatgyártásra javasolt új erdőgazdasági gépek

DR. MAROSVÖLGYI BÉLA — Aprítéktermelő géplánc, mint szakaszos rendszer műszaki harmóniájának elemzése

KOSZTKA MIKLÓS — Vékony útpályaszerkezetek tönkremenetelének vizsgálata a makkpusztai kísérleti úton

Nemesítés-elnöke DR. SZŐNYI LÁSZLÓ MÉM osztályvezető

DR. SZŐNYI LÁSZLÓ — Lehetőségek-feladatok faállományaink megjavítása érdekében

DR. PÁLL MIKLÓSNÉ — A Nisula-tekercsbe iskolázás hazai tapasztalatai

VARGA BELA — A bükkcsemete nagyüzemi termelése

ZSOMBOR FERENC — Erdészeti fajtaminősítés és fajtaválaszték

AUGUSZTA GÁBOR — A gőnbank kutatás eredményei

DR. NEMETH KÁROLY — A fa infravörös spektroszkópiás vizsgálata

DR. TOMPA KÁROLY — A hárs és a fűz génmegőrzés helyzete és eredményei

Erdői környezet és fatermesztés-elnök DR. JÁRÓ ZOLTÁN főigazgatóh.

DR. JÁRÓ ZOLTÁN — Az akáctermesztés fejlesztésének termőhelyi feltételei

DR. MAJER ANTAL — Százéves első erdőtörvényünk hatása napjaink erdőművelésére

GYARMATINÉ DR. PROSZT SÁRA — Erdészeti csemetekertek termelésre való alkalmasságának vizsgálata

DR. SIMON MIKLÓS — Homoki, mélyfúrásos nyárültetvények vágásérett fatermesztésének értékelése

DR. PAGONYI HUBERT — A fenyőfatermesztés és a gyökérrontó tapló

DR. LENGYEL GYÖRGY, PETRO EDE, BALIKÓ ERZSÉBET, BERÉNYI GYULA